

Primljeno: 27.06.2019				
Org. jed.	Klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
02	-631/19	-114	3	

Komisija za akreditaciju

CRNA GORA
AGENCIJA ZA KONTROLU I OBEZBJEĐENJE KVALITETA VISOKOG
OBRAZOVANJA
Podgorica

IZVJEŠTAJ KOMISIJE ZA AKREDITACIJU

studijskog programa osnovnih akademskih studija »Turizam«
na Pomorskom fakultetu Bar, Univerziteta Adriatik Bar

I

Odlukom Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja (u daljem tekstu: Agencija), br.02-631/19-55/3 od 10.05.2019. godine, imenovana je Komisija za sprovođenje postupka akreditacije navedenog studijskog programa u sastavu:

1. **Prof. dr Darko Lacmanović**, Univerzitet Mediteran, Fakultet za turizam »Montenegro Tourism School«, predsjednik komisije
2. **Prof. dr Rajko Gnjato**, Univerzitet u Banja Luci, Prirodno-matematički fakultet, član komisije
3. **Prof. dr Veselin Drašković**, Univerzitet Crne Gore, Pomorski fakultet, član Komisije

Komisija je imala zadatak da razmotri zahtjev Pomorskog fakulteta, Univerziteta Adriatik za akreditaciju predmetnog studijskog programa, ostalu relevantnu dokumentaciju, te da na osnovu neposredne provjere činjeničnog stanja, dostavi Agenciji izvještaj o ocjeni kvaliteta studijskog programa, njegove usklađenosti sa profesionalnim potrebama i usvojenim standardima i kriterijumima usklađenosti sa evropskim standardima.

Komisiji je bila na raspolaganju sljedeća dokumentacija:

- Zahtjev za akreditaciju studijskog programa »Turizam« osnovnih akademskih studija
- Dopis dekana
- Odluka o osnivanju studijskog programa
- Prilog zahtjevu za akreditaciju - PFB Naučno-istraživačka djelatnost (Standardi)
- Odluka o imenovanju rukovodioca studijskog programa
- Ugovor o osnivanju
- Riješenje o registraciji
- Izvod iz centralnog registra
- Riješenje o licenci
- Odluka o akreditaciji
- Odluka o izmjeni statuta
- Statut

- Odluka o Pravilniku o uslovima, kriterijumima i postupku upisa u prvu godinu studija
- Pravilnik o uslovima, kriterijumima i postupku upisa u prvu godinu studija
- Dokaz o uplati administrativne takse
- Spisak nastavnika i saradnika angažovanih u realizaciji studijskog programa sa njihovim saglasnostima o angažovanju
- Pisma podrške (AD Marina Bar, TO Bar, SO Bar, Trans Cargo d.o.o)
- Konstatacija u vezi mišljenja Savjeta za kvalifikacije
- Odluka o imenovanju Rukovodioca studentske službe
- Spisak predmeta i predavača na studijskom programu »Turizam«
- Licenca za naučno-istraživački rad
- Ugovor o dugoročnoj poslovnoj saradnji sa JP Kulturni centar Bar
- Prilog zahtjevu za akreditaciju - Biblioteka popis
- Prilog zahtjevu za akreditaciju - Popis opreme i inventara
- Ugovor o zakupu poslovnog prostora sa D.O.O. »Markoni« Bar
- Prilog zahtjevu za akreditaciju - skica rasporeda prostora i opreme u poslovnom prostoru
- Prilog zahtjevu za akreditaciju - PFB-SIM-HIGH-VOLTAGE
- Riješenje o higijensko-tehničkim uslovima/sanitarna saglasnost
- Plan integriteta
- Strategija naučno-istraživačke djelatnosti za period 2015-2020. godine
- Poslovnik o kvalitetu
- Strategija obezbijedenja kvaliteta
- Pravila prepisa sa drugih fakulteta
- Pravilnik o načinu i postupku vrijednovanja i ocjenjivanja rada studenata
- Statut studentskog parlamenta
- Prilog zahtjevu za akreditaciju - COP-PFB-Sertifikati-Dozvole
- Prilog zahtjevu za akreditaciju - COP-PFB-Sertifikati-Dozvole do 2020
- Dopis u vezi dopune dokumentacije zahtjeva za akreditaciju studijskog programa »Turizam« osnovnih akademskih studija
- Biografije, odluke o izboru u naučno-nastavno zvanje i ugovori o angažovanju nastavnika i saradnika

U cilju neposredne provjere činjeničnog stanja, Komisija je posjetila i obavila razgovor sa menadžmentom Fakulteta, dekanom i prodekanima, nastavnim kadrom, administrativnim osobljem i drugima, dana 12.06.2019. godine.

II

Polazeći od odredbi Pravilnika o početnoj akreditaciji studijskih programa na ustanovama visokog obrazovanja u Republici Crnoj Gori, koji je Savjet za visoko obrazovanje donio 10.02.2006., i Kriterijuma i standarda za početnu akreditaciju studijskih programa na ustanovama visokog obrazovanja u Republici Crnoj Gori, usvojenog od strane Savjeta 26.08.2004., kao i Zakona o visokom obrazovanju Crne Gore (Objavljen u »Sl. listu CG«, br. 44 od 21. oktobra 2014, 52/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17, 55/18); te analize Zahtjeva za akreditaciju, pažnju fokusiramo na prikaz ukupnih uslova realizacije planiranog studijskog programa osnovnih akademskih studija »Turizam« na Pomorskom fakultetu Bar, Univerziteta Adriatik Bar.

(1) Osnovni podaci o Fakultetu za kulturu i turizam, Univerziteta Donja Gorica Podgorica

Na osnovu člana 81 Zakona o visokom obrazovanju (»SI. list CG«, br. 44/14, 52/14- ispr., 47/15, 40/16, 42/17, 71/17 i 55/18) i člana 32 Statuta Pomorskog fakulteta Bar, Naučno-nastavno vijeće, na sjednici održanoj 6.10.2018. godine donijelo je odluku o predlogu i prihvatanju za akreditaciju studijskog programa »Turizam« osnovnih akademskih Pomorskog fakulteta Bar.

Univerzitet "Adriatik" Bar - Pomorski fakultet Bar se nalazi na adresi:

Šetalište Kralja Nikole, Potkovica D1 Marina Bar; 85000 Bar; Crna Gora.

Fakultet je osnovan 31.01.2011.god. broj 1/4., i registrovan u Centralnom registru privrednih subjekata u Podgorici 21.11.2011. godine pod brojem 8-0024263, sa promjenom podataka 07.09.2015.

Osnivači fakulteta su: NVO »Orkom Nautica« Bar, NVO »Crnogorski nautički turizam« Bar i OD »Nikić i drugi - Markoni«, Kotor.

Sertifikat o početnoj akreditaciji ustanove pod brojem 05-1/5-174 je izdat 09.07.2012. od strane nadležnog Savjeta za visoko obrazovanje Crne Gore. Fakultet za pomorstvo je licencirana visokoškolska ustanova (licenca broj 07-565, od 18.07.2013.).

(2) Organizaciona struktura i institucionalna organizovanost

Organi upravljanja Fakultetom su Skupština osnivača i Upravni odbor.

Najviše akademsko tijelo - stručni organ Fakulteta je Nastavno–naučno vijeće.

Organ rukovođenja Fakultetom je Dekan.

Nastavno – naučno vijeće čine:

- dekan;
- prodekani;
- rukovodioci studijskih programa;
- predstavnik studenata.

Nastavno–naučno vijeće:

- uređuje opšta pitanja koja se odnose na nastavu, studijske programe i pojedine predmete, naučni rad i istraživanje na Fakultetu;
- daje mišljenja i predloge dekanu o svim pitanjima koja se odnose na realizaciju nastave na Fakultetu;
- predlaže osnivanje novih, dijeljenje, spajanje ili ukidanje postojećih studijskih programa;
- odlučuje o strukturi i sadržini studijskih programa i predmeta (kurseva);
- donosi odluke u proceduri sticanja akademskog stepena magistra;
- predlaže broj studenata za upis;
- donosi Pravila studiranja na osnovnim studijama;
- donosi Pravilnik o uslovima, kriterijumima i postupku upisa studenata u prvu godinu studija;
- donosi Pravilnik o načinu i postupku vrednovanja i ocjenjivanja rada studenata;
- donosi Pravila prepisa sa drugih fakulteta na PFB;
- donosi Pravilnik o uslovima i načinu angažovanja gostujućeg profesora i istaknutog stručnjaka na PFB;
- donosi Pravilnik o načinu i postupku priznavanja inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija;

- donosi Pravilnik o načinu vođenja matičnih knjiga studenata;
- donosi odluku o vanrednim rokovima;
- usvaja dokumenta QMS-a;
- imenuje predstavnika rukovodstva za kvalitet;
- predlaže Pravilnik o disciplinskom postupku i disciplinskoj odgovornosti studenata;
- odlučuje u drugom stepenu o pravima studenata u skladu sa opštim aktima Fakulteta;
- odlučuje o isključenju studenata sa Fakulteta;
- donosi Strategiju zaštite intelektualne svojine Fakulteta i njenog korišćenja;
- podstiče i stara se o omogućavanju učenja i sticanja znanja tokom čitavog života (obrazovanje odraslih);
- formira komisiju za sačinjavanje elaborata o opravdanosti uvođenja novog studijskog programa;
- obezbjeđuje primjenu i donosi odluke o akademskim standardima u skladu sa zakonom i opštim aktima Fakulteta;
- donosi pravila studiranja na osnovnim studijama;
- realizuje naučno-stručne projekte iz svoje djelatnosti;
- utvrđuje i spovodi postupke ocjene kvaliteta nastave i ispita;
- vrši dodjelu počasnih titula;
- donosi Kodeks akademske etike;
- bira rukovodioca studijskog programa na predlog Dekana Fakulteta;
- bira i razrješava predstavnika u Upravnom odboru Fakulteta;
- daje mišljenja i predloge o svim drugim pitanjima na zahtjev dekana i Upravnog odbora;
- obavlja i druge poslove propisane zakonom, ovim statutom ili drugim propisom.

Dekan zastupa i predstavlja Fakultet.

Dekan je odgovoran za organizaciju rada i rukovođenje, efikasan i kvalitetan rad Fakulteta.

Dekan ima sva ovlašćenja koja su neophodna da omoguće vršenje te dužnosti, a posebno za:

- podnošenje predloga Skupštini osnivača i Upravnom odboru Fakulteta koji se odnose na obrazovanje i misiju Fakulteta, pri čemu je dužan da uzme u obzir preporuke i mišljenje Nastavno-naučnog vijeća;
- izvršavanje odluka Skupštine osnivača, Upravnog odbora i Nastavno-naučnog vijeća;
- pripremu godišnjih i drugih finansijskih izvještaja koje usvaja Upravni odbor Fakulteta, kao i upravljanje budžetom u okviru finansijskog plana odobrenog od strane Upravnog odbora Fakulteta;
- davanje mišljenja o aktu o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta
- donošenje odluka koje se odnose na obuke pomoraca
- imenovanje koordinatora za organizovanje izvođenja obuka
- potpisivanje Potvrda o završenim obukama
- donošenje odluka u prvom stepenu o pravima i obavezama zaposlenih i studenata Fakulteta, u skladu sa zakonom, ovim statutom i drugim opštim aktima Fakulteta;
- druga pitanja utvrđena zakonom, ovim statutom ili drugim propisom;
- sva pitanja koja nisu stavljena u nadležnost drugih organa.

Organizacija Fakulteta utvrđuje se prema potrebama poslovanja u skladu sa djelatnostima Fakulteta.

Fakultet svoju djelatnost obavlja preko svojih unutrašnjih organizacionih jedinica i to:

- studijskih programa;
- Sekretarijata;
- Centra za obuku pomoraca
- Računarskog centra.

Fakultet može organizovati i druge unutrašnje organizacione jedinice za potrebe nastave i naučno istraživačkog rada.

Fakultet, takođe, može angažovati subjekte van unutrašnjeg sastava radi zadovoljenja potrebe nastave, naučnoistraživačkog rada i obuke.

Nastavu na osnovnim akademskim studijama može izvoditi akademsko osoblje u akademskom zvanju, koje ima odgovarajuće rezultate u oblasti koju predaje.

Rukovodilac studijskog programa »Turizam« osnovnih akademskih studija Pomorskog fakulteta Bar je doc. dr Nikola Dragomanović. Odluka da se doc. dr Nikola Dragomanović imenuje za rukovodioca studijskog programa »Turizam« osnovnih akademskih studija Pomorskog fakulteta Bar donešena je na sjednici Naučno-nastavnog vijeća, održanoj 06.10.2018.

Predstavnici studenata su uključeni u sledećim tijelima i komisijama:

- Upravnom odboru Fakulteta;
- Naučno - nastavnom Vijeću Fakulteta;
- Fakultetskoj Komisiji za kvalitet;
- Studentskom parlamentu.

Naučno-nastavno vijeće je na sjednici održanoj 06.10.2018. donijelo odluku o usvajanju Pravilnika o uslovima, kriterijumima i postupku upisa u prvu godinu studija, Pravilnika o načinu i postupku vrednovanja i ocjenjivanja rada studenata, i Pravila prepisa sa drugih fakulteta na PFB.

(3) Podaci o studijskom programu osnovnih akademskih studija

Kako bi se kvalitetno pripremio za ulazak na tržište zemalja Evropske unije i bio ravnopravan i poželjan partner evropskim naučno - istraživačko tehnološkim i obrazovnim organizacijama, Pomorski fakultet Bar želi podići svoju ukupan nivo aktivnosti u primjeni novih naučno - obrazovnih sadržaja. S tim ciljem osnivaju se akademske osnovne studije čiji su osnovni zadaci kontinuirano praćenje i razmjena informacija o novim naučnim rješenjima i tehnologijama u područjima djelatnosti turizma i generisanje i evaluacija predloga novih projekata iz primjene novih nauka i tehnologija u turizmu. Povezanost naučno - istraživačke i nastavne djelatnosti doprinosi razvoju nauke u skladu sa potrebama i zahtjevima društvene zajednice i od vitalnog je značaja za razvoj turističke privrede Crne Gore. Akademski osnovni studijski program »Turizam« omogućava stvaranje kvalitetnih kadrova u važnim strateškim oblastima turizma što je direktoj funkciji razvoja Crne Gore kao vodeće turističke zemlje u Mediteranu i šire.

Ovaj akademski studijski program osnovnih studija osigurava sticanje stručnih znanja iz oblasti turizma odnosno interdisciplinarne oblasti koja čini osnovu budućeg razvoja Crne Gore. On je namijenjen prije svega naprednim studentima s posebnim sposobnostima i ambicijama koji žele da napreduju i usavršavaju se u navedenoj oblasti koja u posljednjih desetak godina bilježi konstantan rast na svjetskom nivou.

Svrha studijskog programa »Turizam« je proizašla iz misije i ciljeva, da se ostvare natprosječni rezultati sa kojima se Fakultet može priključiti društvu najboljih u evropskom obrazovnom prostoru.

Cilj studijskog programa »Turizam« osnovnih akademskih studija je dizajniran da omogući napredno obrazovanje studentima natprosječnih mogućnosti koji žele nastaviti svoju karijeru u istraživačkim akademskim, naučnim i privrednim sistemima iz oblasti turizma. Program osnovnih akademskih studija uključuje rigorozan naučno - nastavni proces i metodologiju koja pored toga što je intelektualno stimulativna predstavlja i izazov za najbolje. Dodatno, predloženi plan i program podrazumijeva napredan naučno - nastavni proces radi uspješnog završetka studija. Kombinovanjem pravilno odabranih predmeta nudi studentu rijetku mogućnost za interdisciplinarni pristup istraživanju kao i metodama i vještinama empirijskih i analitičkih naučnih disciplina u turizmu. Na taj način, razvijaju se kreativne sposobnosti i ovladavanje neophodnim vještinama potrebnim za uspješan razvoj profesionalne karijere u oblasti turizma i njegovih pratećih djelatnosti.

Nakon završenih osnovnog akademskog studijskog programa »Turizam« (180 ECTS) studenti Pomorskog fakulteta Bar će biti osposobljeni da:

- Vladaju osnovnim konceptima i elementima u oblasti turizma;
- Organizuju i koordiniraju turističke aktivnosti koje imaju za cilj pružanje turističkih usluga ciljnih grupa u turizmu.
- Posjeduju sposobnost za samostalan rad u različitim oblastima turizma;
- Učestvuju u različitim programima i aktivnostima u oblastima turizma kako bi pružili aktivnu i kvalitetnu uslugu gostima.
- Identifikuju potrebe i očekivanja korisnika turističkih usluga;
- Informišu i savjetuju korisnike o pozitivnim uticajima različitih turističkih aktivnosti;
- Kreiraju i prezentuju različite marketinške kampanje u oblasti turizma;
- Promovišu najvažnije turističke aktivnosti i principe u turizmu;
- Razumiju složenost turističkih sistema i turističkih proizvoda i podizu svijest među zaposlenima u oblasti turizma kroz organizaciju posla, seminara i kurseva;
- Primjenjuju ICT za efikasan i efikasan rad i upravljanje poslovnima u oblasti turizma;
- Kreiraju uslove za sigurno i efikasno realizovanje turističkih aktivnosti;
- Identifikuju i rješavaju stručne probleme u savremenom turističkom poslovanju;
- Primjenjuju odgovarajuće metode i tehnike menadžmenta u turizmu u svom radu;
- Istražuju i prate trendove u oblasti turizma u cilju pružanja novih turističkih sadržaja na nacionalnom i globalnom turističkom tržištu;
- Koriste različita teorijska znanja iz oblasti turizma u poslovnoj praksi;
- Razumiju i vrednuju koncept turističke zajednice u širem društvenom smislu;
- Povezuju ljudsko ponašanje sa filozofijom turizma;
- Učestvuju u akcijama koje imaju za cilj razvoj turizma;
- Razvijaju nove ideje i rješenja o primjeni osnovnih principa savremenog turističkog poslovanja i pružanja kvalitetnih turističkih usluga;
- Definišu strategije za promovisanje različitih ponuda u turizmu;
- Prepoznaju osnovne potrebe i zahtjeve rada u oblasti turizma;
- Razlikuju različite tržišne segmente potrošača u oblasti turizma;
- Vrednuju i biraju različita savremena tehnička rješenja u turizmu;
- Prilagođavaju specifične usluge ciljnim grupama korisnika u oblasti turizma;
- Preispituju različita tehnička rješenja u funkciji održanja kvaliteta usluga;

- Razvijaju profesionalni identitet i odgovornost prema korisnicima u turizmu;
- Razumiju psihologiju ponašanja korisnika turističkih usluga;
- Identifikuju potrebe pojedinačnih korisnika turističkih usluga u smislu stila života;
- Izgrađuju i primjenjuju odgovarajući poslovni odnos prema različitim učesnicima u turističkoj privredi;
- Usklađuju cjelokupan proces prodaje turističkih usluga i proizvoda u određenoj turističkom tržišnom segmentu;
- Pružaju savjetodavne razgovore u cilju poboljšanja odnosa sa korisnicima turističkih usluga;
- Istražuju uticaj turističkih aktivnosti radi povećanja kvaliteta turističkih usluga;
- Učestvuju u aktivnostima koje imaju za cilj usavršavanje znanja o aktivnostima na turističkom tržištu;
- Koriste savremene tehnološke uređaje i instrumente u koji se primjenjuju u oblasti turizma;
- Vladaju metodama i instrumentima savremenog poslovanja u turizmu;
- Pronalaze i zastupaju argumente za rješavanje problema u turističkoj privredi;
- Povezuju načela poslovanja osnovnih elemenata turističkog tržišta;
- Kreiraju jedinstveni turistički proizvod radi plasmana na međunarodno turističko tržište;
- Razumiju ulogu poslovnosti u globalnoj ekonomiji funkcionisanja turizma;
- Analiziraju i predviđju sistemske potrebe internih i eksternih učesnika, tj. specifikuju sistematska rješenja koja su utemeljena na indentifikovanim potrebama učesnika poslovanja u turizmu;
- Pokazuju samostalnost i odgovornost u upravljanju u oblasti turizma;
- Posjeduju detaljna stručna i profesionalna znanja, uključujući kritičko razumijevanje teorije i prakse u oblasti turizma, upravljanja turističkim organizacijama, menadžmenta turističkih destinacija, turističkog prava, marketinga u turizmu, slobodnog vremena i animacije, menadžmenta prirodnih resursa i ekologije, kulturne ponude u turizmu, turističkog menadžmenta u funkciji turizma.
- Vladaju metodama i instrumentima u jednoj složenoj interdisciplinarnoj oblasti kao što je turizam;
- Pronalaze i zastupaju argumente za rješavanje poslovnih problema i situacija u turizmu;
- Razumiju ponašanje turista i resursnih faktora u odnosu na poslovno okruženje;
- Razumiju ulogu poslovnosti u globalnoj ekonomiji funkcionisanja turizma;
- Učestvuju u operativnim interakcijama u složenom okruženju jedne specifične poslovne aktivnosti kao što je to turizam;
- Stupaju u kontakt sa različitim „stejkholderima“ u turizmu radi identifikovanja razvojnih potreba i politika;
- Analiziraju postojeće politike i zakonske okvire iz oblasti turizma i vrše njihovo usklađivanje sa međunarodnim standardima;
- Istražuju socijalne, ekonomske i industrijske trendove koji imaju direktan uticaj na oblast turizma i poslovanja;
- Analiziraju rizike i formulišu preventivne i korektivne mjere iz oblasti programa obezbjeđenja kvaliteta radi usklađivanja sa poslovnim politikama privrednih subjekata u okvirima turizma;
- Pružaju pomoć u razvoju poslovanja putem pripreme marketinških ciljeva, politika i programa;
- Prezentuju rezultate istraživanja koji se odnose na turističke proizvode, cijene usluga i reklamne i prodajne akcije i promocije;

– Kreiraju reklamne sadržaje i organizuju objavljivanje u različitim medijima u oblasti turizma;

Studijski program akademskog osnovnog studijskog programa »Turizam« Pomorskog fakulteta Bar bi se realizovao kroz:

- Nastavu,
- Obaveznu praksu iz koje proizilazi
- Izrada i odbrana osnovnih akademskih rada.

Trajao bi ukupno 3 godine odnosno 6 semestara.

Tabela 1. Nastavni plan studijskog programa Turizam, modul: Turizam

Tip studija: **Akaderske osnovne studije** Stepen studija: **VI (180 ECTS)**
 Zvanje: **Bachelor BSc/BA**, oblast *Turizam* Studijski program: **Turizam**

MODUL: TURIZAM

I godina						
Br.	Naziv predmeta	Obavezni	Izborni	Zimski semestar fond časova nedjeljno	ECTS	Ljetnji semestar fond časova nedjeljno
1.	Uvod u ekonomiju	X		2+2	7	
2.	Sociopsihologija u turizmu	X		3+2	7	
3.	Informatika	X		3+2	6	
4.	Engleski jezik I	X		3+2	6	
5.	Francuski jezik I		X	1+2	4	
6.	Italijanski jezik I		X	1+2	4	
7.	Njemački jezik I		X	1+2	4	
8.	Ruski jezik I		X	1+2	4	
9.	Menadžment u turizmu	X				3+2
10.	Turistička geografija	X				3+2
11.	Turističko pravo	X				3+2
12.	Engleski jezik II	X				2+2
13.	Francuski jezik II		X			0+3
14.	Italijanski jezik II		X			0+3
15.	Njemački jezik II		X			0+3
16.	Ruski jezik II		X			0+3
17.	Praktična nastava I	X				4
Ukupno:		9	8	12+10	30	11+11
						30

II godina						
Br.	Naziv predmeta	Obavezni	Izborni	Zimski semestar fond časova nedjeljno	ECTS	Ljetnji semestar fond časova nedjeljno
1.	Marketing u turizmu	X		3+3	7	
2.	Organizaciono ponašanje	X		3+3	7	
3.	Finansijski menadžment i računovodstvo	X		2+3	7	
4.	Engleski jezik III	X		3+3	6	
5.	Francuski jezik III		X	0+3	3	
6.	Italijanski jezik III		X	0+3	3	
7.	Njemački jezik III		X	0+3	3	
8.	Ruski jezik III		X	0+3	3	
9.	Preduzetništvo u turizmu	X				3+2
10.	Turističke agencije	X				3+2
11.	Poslovna etika i komuniciranje	X				2+2
12.	Engleski jezik IV	X				0+3
						8
						8
						3
						3

13.	Francuski jezik IV		X			1+2	4
14.	Italijanski jezik IV		X			1+2	4
15.	Njemački jezik IV		X			1+2	4
16.	Ruski jezik IV		X			1+2	4
17.	Praktična nastava II	X					4
Ukupno:		9		11+15	30	9+11	30

III godina							
1.	Nautički turizam	X		3+2	8		
2.	Menadžment turističkih destinacija	X		2+1	6		
3.	Kultura Mediterana	X		3+1	8		
4.	Engleski jezik V	X		2+2	4		
5.	Francuski jezik V		X	1+2	4		
6.	Italijanski jezik V		X	1+2	4		
7.	Njemački jezik V		X	1+2	4		
8.	Ruski jezik V		X	1+2	4		
9.	Kulturna ponuda u turizmu	X				3+3	6
10.	Animacija u turizmu	X				3+3	8
11.	Wellness i spa turizam	X				3+3	4
12.	Engleski jezik VI	X				2+2	2
13.	Francuski jezik VI		X			1+2	4
14.	Italijanski jezik VI		X			1+2	4
15.	Njemački jezik VI		X			1+2	4
16.	Ruski jezik VI		X			1+2	4
17.	Praktična nastava III	X					6
Ukupno:		9		11+8	30	12+13	30

Izvor: Pomorski fakultet, Univerzitet Adriatik, Zahtjev za akreditaciju, Bar, 2019.

Tabela 1. Nastavni plan studijskog programa Turizam, modul: Hotelijerstvo

Tip studija: **Akaderske osnovne studije** Stepen studija: **VI (180 ECTS)**
Zvanje: **Bachelor BSc/BA**, oblast *Turizam* Studijski program: **Turizam**

MODUL: HOTELIJERSTVO

I godina							
Br.	Naziv predmeta	Obavezni	Izborni	Zimski semestar fond časova nedjeljno	ECTS	Ljetnji semestar fond časova nedjeljno	ECTS
18.	Uvod u ekonomiju	X		2+2	7		
19.	Sociopsihologija u turizmu	X		3+2	7		
20.	Inf.sistemi u hotelijerstvu	X		3+2	6		
21.	Engleski jezik I	X		3+2	6		
22.	Francuski jezik I		X	1+2	4		
23.	Italijanski jezik I		X	1+2	4		
24.	Njemački jezik I		X	1+2	4		
25.	Ruski jezik I		X	1+2	4		
26.	Menadžment u hotelijerstvu	X				3+2	7
27.	Turistička geografija	X				3+2	7
28.	Turističko pravo	X				3+2	6
29.	Engleski jezik II	X				2+2	3
30.	Francuski jezik II		X			0+3	3
31.	Italijanski jezik II		X			0+3	3
32.	Njemački jezik II		X			0+3	3
33.	Ruski jezik II		X			0+3	3
34.	Praktična nastava I	X					4
Ukupno:		9	8	12+10	30	11+11	30

Br.	II godina						
-----	-----------	--	--	--	--	--	--

	Naziv predmeta	Obavezni	Izborni	Zimski semestar fond časova nedjeljno	ECTS	Ljetnji semestar fond časova nedjeljno	ECTS
18.	Marketing u hotelijerstvu	X		3+3	7		
19.	Organizaciono ponašanje	X		3+3	7		
20.	Finansijski menadžment i računovodstvo	X		2+3	7		
21.	Engleski jezik III	X		3+3	6		
22.	Francuski jezik III		X	0+3	3		
23.	Italijanski jezik III		X	0+3	3		
24.	Njemački jezik III		X	0+3	3		
25.	Ruski jezik III		X	0+3	3		
26.	Preduzetništvo	X				3+2	8
27.	Turističke agencije	X				3+2	8
28.	Poslovna etika i komuniciranje	X				2+2	3
29.	Engleski jezik IV	X				0+3	3
30.	Francuski jezik IV		X			1+2	4
31.	Italijanski jezik IV		X			1+2	4
32.	Njemački jezik IV		X			1+2	4
33.	Ruski jezik IV		X			1+2	4
34.	Praktična nastava II	X					4
Ukupno:		9		11+15	30	9+11	30

III godina							
18.	Ketering	X		3+2	8		
19.	Zdrava prehrana	X		2+1	6		
20.	Kultura Mediterana	X		3+1	8		
21.	Engleski jezik V	X		2+2	4		
22.	Francuski jezik V		X	1+2	4		
23.	Italijanski jezik V		X	1+2	4		
24.	Njemački jezik V		X	1+2	4		
25.	Ruski jezik V		X	1+2	4		
26.	Kulturna ponuda u turizmu	X				3+3	6
27.	Slobodno vrijeme i animacija	X				3+3	8
28.	Wellness i spa	X				3+3	4
29.	Engleski jezik VI	X				2+2	2
30.	Francuski jezik VI		X			1+2	4
31.	Italijanski jezik VI		X			1+2	4
32.	Njemački jezik VI		X			1+2	4
33.	Ruski jezik VI		X			1+2	4
34.	Praktična nastava III	X					6
Ukupno:		9		11+8	30	12+13	30

Izvor: Pomorski fakultet, Univerzitet Adriatik, Zahtjev za akreditaciju, Bar, 2019.

Naučni naziv (naziv kvalifikacije): **Bachelor u Turizmu, 180 ECTS**
Modul 1: Turizam
Modul 2: Hotelijerstvo
BSc/BA in Tourism, 180 ECTS
Module 1: Tourism
Module 2: Hospitality management

Uporedni osnovni akademskih programi iz okruženja i svijeta su:

- Na Univerzitetu Singidunum u Srbiji postoji studijski program turizam i hotelijerstvo na adresi: <https://singidunum.ac.rs/page/turizam-i-hotelijerstvoosnovne-akademske-studije>
- Na Fakultetu za sport i turizam u Srbiji postoji studijski program Menadžment i

biznis u turizmu na adresi: <https://www.tims.edu.rs/en/upis/>
 - U Sloveniji na Univerzitetu u Mariboru postoji Fakultet za turizam sa studijskim programom Turizam na adresi: https://www.ft.um.si/studij/vs_program/Strani/default.aspx
 - U Sloveniji postoji Fakultet "Doba" sa studijskim programom Poslovanje i upravljanje u turizmu na adresi: <https://www.doba.hr/bachelorprogrami/poslovanje-i-upravljanje-u-turizmu>
 - Na Sveučilištu u Zagrebu na Ekonomskom fakultetu postoji studijski program Turizam na adresi: <http://www.efzg.unizg.hr/katedre-29721/turizam-29791/29791>
 - U Sloveniji na Univerzitetu u Ljubljani postoji studijski program Turizam na Ekonomskom fakultetu na adresi: http://www.ef.unilj.si/dodiplomsko/vps_turizem
 - U Holandiji postoji Univerzitet "Breda" na adresi: <http://www.bsctourism.com/study-information/programme/> i <https://www.buas.nl/en/programmes/bachelor-science-tourism>
 - U Litvaniji postoji Univerzitet "Turiba" sa studijskim programom turizam i hotelijerstvo na adresi: <https://www.bachelorstudies.com/Bachelor-programmein-Tourism-and-Hospitality-Management/Latvia/Turiba-University/>
 - U Švajcarskoj postoji "EU Business School (EU)" sa studijskim programima iz oblasti turističkog menadžmenta i slobodnog vremena na adresi: <https://www.euruni.edu/Program-12.html>

(4) Studenti

Upis studenata u prvu godinu studija vrši se na osnovu javnog konkursa Fakulteta za licencirane studijske programe.

Konkurs se objavljuje u najmanje jednom dnevnom listu koji izlazi u Crnoj Gori i na WEB-u Fakulteta, a po potrebi i u drugim sredstvima informisanja.

Prethodni uslov za upis na osnovne studije ispunjavaju kandidati koji su stekli odgovarajući nivo obrazovanja IV -1 podnivo Nacionalnog okvira kvalifikacije, odnosno završili srednje obrazovanje u cetvorogodišnjem trajanju, uključujući maturalni, odnosno stručni ispit, kao i kandidati koji su ranije završili cetvorogodišnje srednje obrazovanje po obrazovnom programu koji nije predviđao maturalni odnosno, stručni ispit.

Upis studenata vrši se na konkurentnoj osnovi, a u skladu sa rezultatima postignutim na završetku i tokom srednjeg obrazovanja, nakon sprovedenog postupka rangiranja.

Studijski program »Turizam« Pomorskog fakulteta Bar predstavlja kvalitetan oblik studija i predstavljace novu komparativnu prednost Fakulteta na tržištu visokog obrazovanja u Crnoj Gori s obzirom na stratešku opredjeljenost Crne Gore ka elitnom turizmu. Sa druge strane one zahtjevaju najveća ulaganja radi njihovog održavanja i uspješne realizacije.

Model finansiranja osnovnih akademskih studija - studijski program »Turizam« Pomorskog fakulteta Bar predviđa da su navedene studije u potpunosti samofinansirajuće.

Nastava iz nastavnih predmeta (obveznih i izbornih) se izvodi kao grupna prema usvojenom planu i programu i Pravilima studiranja na osnovnim akademskim studijama Pomorskog fakulteta Bar. Grupna nastava se izvodi iz predmeta za koji se osigurati pet ili više studenata, odnosno, ako je takav vid nastave neophodan zbog prirode predmeta.

Odluku o vrsti nastave donosi Naučno - nastavno Vijeće Fakulteta. Provjera uspješnosti rada studenata na osnovnim akademskim studijama studijskog programa »Turizam« vrši se prema Pravilima studiranja i Statutu Pomorskog fakulteta Bar a u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore.

Studije su organizovane preko studijskih godina od kojih je svaka podjeljena u dva semestra i to jedan zimski i jedan ljetnji naizmjenično u trajanju od tri godine. Studijski program osnovnih akademskih studija realizuje se kroz:

- a) nastavu
- b) naučno-istraživački rad
- c) izradu i odbranu rada.

Nastavni proces se izvodi kroz predavanja, seminare, konsultacije i druge utvrđene oblike nastave.

(5) Resursi za realizaciju studijskog programa

Studijski program »Turizam« Pomorskog fakulteta Bar je samofinansirajući, odnosno finansiraće se iz godišnje školarine upisanih studenata koji će biti obavezni da redovno izmiruju svoje finansijske obaveze prema Fakultetu. Studenti Pomorskog fakulteta Bar će moći samostalno da finansiraju studiranje na osnovnih studijama putem ličnih primanja ili ušteđevina ili putem kredita (Pomorski fakultet Bar ima saradnju sa poslovnim bankama u Crnoj Gori u prvom redu sa Prvom Bankom Crne Gore koja pruža mogućnost finansiranja studenata). Takođe, studenti mogu biti finansirani od strane institucija i kompanija u kojima su zaposleni ili koje budu spremne da im finansiranje istraživanja konkretnih poslovnih zadataka. U takvim konkretnim slučajevima, biće potpisani ugovori o finansiranju osnovnih studija sa tačno određenim brojem studenata, brojem stipendija ili radnim zadacima. Pored navedenog u saradnji sa Ministarstvom nauke Crne Gore postoji redovni godišnji Konkurs za sufinansiranje naučno - istraživačke djelatnosti na koji će studenti osnovnih studija moći aplicirati. Takođe, Ministarstvo nauke Crne Gore redovno obavještava Pomorski fakultet Bar kao registrovanu instituciju za obavljanje naučno - istraživačke djelatnosti, o svim stipendijama, grantovima i konkursima za dodjelu sredstava za osnovne studije kroz boravak u inostranstvo u određenom vremenskom periodu. Takve i slične informacije će nadležno administrativno osoblje redovno proslijeđivati svim studentima Fakulteta.

Osnovni akademski studijski program »Turizam« Pomorskog fakulteta Bar će biti finansirane prvenstveno privatnim finansijskim sredstvima putem školarina studenata navedenog studijskog programa, stipendijama koje obezbjeđuje Ministarstvo nauke Crne Gore, Opština Bar kao i putem ugovora sa privatnim sektorom iz oblasti turizma i njegovih pratećih aktivnosti.

Studijski program »Turizam« Pomorskog fakulteta Bar može se posmatrati kao nezavistan u finansijskom smislu, odnosno predviđa se da će ovaj studijski program biti u potpunosti rentabilan. Prikaz ekonomske isplativosti osnovnog studijskog programa Fakulteta koja je data u Prilogu ovog Zahtjeva jasno ukazuje da se iz navedenih prihoda mogu nadoknaditi svi troškovi koji nastaju organizacijom nastave na akademskom studijskom programu osnovnih studija »Turizam« Pomorskog fakulteta Bar.

Pomorski fakultet Bar planira da upiše 80 studenata iz zemlje i inostranstva na akademski studijski program »Turizam«. Analizirajući kvalitet studijskog programa »Turizam« smatra se

da je školarina izuzetno konkurentna, posebno kada se uporede školarine sličnih studija u okruženju i svijetu. Na taj način, ovaj studijski program trebalo bi da privuče veliki broj svršenih studenata Fakulteta ali i svih ostalih, koji budu prepoznali njegovu važnost i perspektivu u smislu budućeg razvoja zemlje.

Univerzitet »Adriatik« Bar - Pomorski fakultet Bar ima kadrovske, prostorne i tehničke uslove za realizaciju osnovnog akademskog studijskog programa studija »Turizam«.

Fakultet ima dovoljno opremljenog prostora za organizaciju nastave. Nastava se istovremeno može izvoditi u različitim prostorijama Fakulteta. Studenti osnovnih akademskih studija mogu koristiti sve sale, čitaonicu i biblioteku Fakulteta.

Za realizaciju osnovnog akademskog studijskog programa studija »Turizam« Pomorskog fakulteta Bar najvažnija istraživačka oprema predstavljaju računari sa pristupom Internetu i druga tehnička oprema koja se nalazi u prostorijama Fakulteta.

Biblioteke Pomorskog fakulteta Bar i Univerziteta »Adriatik« Bar će biti dostupne studentima osnovnih akademskih studija, odnosno sav bibliotečki fond. Broj naslova kojima fakultetska i univerzitetska biblioteka raspolaže je više stotina iz pomenute predmetne oblasti.

Pomorski fakultet Bar je posjeduje svu neophodnu informatičku opremu koju mogu koristiti studenti osnovnih akademskih studija - studijski program »Turizam«. Pored standardnih računara sa brзом Internet konekcijom Fakultet raspolaže i sa najsavremenijim nautičkim, brodomašinskim i high-voltage simulatorima koji mogu biti upotrebljeni kako u naučno - nastavnom tako i istraživačkom procesu na Fakultetu.

Takođe na Fakultetu postoji veliki broj dodatne tehničke i multimedijalne opreme koja će olakšati rad studentima osnovnih akademskih studija. Preko štampača, skenera, kopira i lcd projektora sa platnom.

Naučni rad na Fakultetu ostvaruje se na osnovnim i primjenjenim istraživanjima koja se obavljaju u cilju podizanja kvaliteta naučno - nastavnog procesa kroz uvođenje specijalizovanih obuka za studente u okvirima unutrašnjih organizacionih jedinica Fakulteta odnosno Trening centrima. Naučno - istraživačke aktivnosti prvenstveno se odnose na izradu naučnih i stručnih projekata povezanih sa privredom ali i sa inostranim institucijama sličnih naučnih oblasti.

Organizacija naučno - istraživačkih aktivnosti na Pomorskom fakultetu Bar izvršena je po ugledu na naučno - istraživački ambijent zemalja Evropske Unije i svijeta. Individualni rad svakog zaposlenog na Fakultetu pruža konkretan doprinos podizanju stepena kvaliteta ukupne naučno - istraživačke djelatnosti na Fakultetu.

Pomorski fakultet Bar je dugoročno planiranje naučno istraživačke djelatnosti formulisao kroz Strategiju naučno - istraživačke djelatnosti do 2020.godine.

Pomorski fakultet Bar je u poslednjih pet godina svoj nastavni kadar i raspoloživu opremu koristio u sledećim projektima:

– Projekat program Erasmus+ 2016 g. za ključnu aktivnost 1 - Mobilnost studenata i osoblja između programskih i partnerskih zemalja (KA107), broj projekta: 2016-1-HR01-KA107-021799 sa Visokom školom za kadrovske i inspeksijski menadžment u pomorstvu iz Splita.

– Projekat »Testiranje modela nagrajevanja z napitninami v Črni gori in Sloveniji« sa Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici, u trajanju od dvije godine do 2020.godine finansiran od strane Ministarstva nauke Crne Gore i Ministarstva nauke Slovenije.

Ustanove sa kojima je Pomorski fakultet Bar uspostavio uspješnu saradnju su:

- Visoka škola za kadrovski i inspekcijski menadžment u Pomorstvu iz Splita, Republika Hrvatska
- Modern Business School - MBS Beograd, Srbija
- Megatrend Univerzitet Beograd, Srbija
- Fakulteta za uporabne društvene studije - SASS u Novoj Gorici, Slovenija
- Zhejiang Wanli University, Ningbo, China

Fakultet je ostvario saradnju i sa različitim privrednim organizacijama. U okviru ove saradnje sa privredom istaknuti stručnjaci iz prakse drže predavanja studentima od kojih je izvjestan broj rukovodećeg kadra iz privrede koji posjeduju izbor u akademska zvanja angažovan i na izvođenju redovne nastave. Studenti obavljaju praksu – vježbe kod privrednih subjekata sa kojima imamo saradnju. Pojedini od njih kao što je Luka Bar i marina Bar vrše intervjuisanje za posao sa našim najboljim studentima. Neke od privrednih organizacija sa kojima Fakultet ostvaruje saradnju su:

- Opština Bar
- Turistička organizacija Opštine Bar
- Luka Bar
- Marina Bar
- Barska plovidba
- Ministarstvo turizma i održivog razvoja Crne Gore
- Ministarstvo saobraćaja Crne Gore
- Investiciono-razvojni fond Crne Gore
- Lovćen Banka
- Vojska Crne Gore
- Uprava Carina Crne Gore
- Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore

(6) Kompetentnost akademskog osoblja

I GODINA

I SEMESTAR

1. Prof. dr Predrag Sekulić; mr Ivana Škerović - Uvod u ekonomiju
2. Prof. dr Stevo Nikić; mg. Vladana Stanišić - Sociopsihologija u turizmu
3. Doc. dr Nikola Vukčević; mg. Veselin Raković - Informatika
4. Prof. dr Slobodanka Kitić; mr Jelena Samardžić - Engleski jezik I
5. Izborni jezik I

II SEMESTAR

6. Doc. dr Nikola Vukčević; mr Ivana Škerović - Menadžment u turizmu
7. Prof. dr Srđa Popović; mr Marija Kravić Marsenić - Turistička geografija
8. Prof. dr Borislav Ivošević; mr Milica Nikić - Turističko pravo
9. Prof. dr Slobodanka Kitić; mr Jelena Samardžić - Engleski jezik II
10. Izborni jezik II
11. Praktična nastava

II GODINA

III SEMESTAR

1. Doc. dr Marko Nikić; mr Sanja Smolović - Marketing u turizmu
2. Prof. dr Maria Popović - Organizaciono ponašanje
3. Dr Radovan Samardžić - Finansijski menadžment i računovodstvo
4. Prof. dr Slobodanka Kitić; mr Jelena Samardžić - Engleski jezik III
5. Izborni jezik III

IV SEMESTAR

6. Doc. dr Marko Nikić; mr Ramzes Tivari - Preduzetništvo u turizmu
7. Prof. dr Radovan Orlandić - Turističke agencije
8. Prof. dr Stevo Nikić; mr Sanja Smolović; mg. Vladana Stanišić - Poslovna etika i komuniciranje
9. Prof. dr Slobodanka Kitić; mr Jelena Samardžić - Engleski jezik IV
10. Izborni jezik IV
11. Praktična nastava

III GODINA

V SEMESTAR

1. Doc. dr Nikola Vukčević - Nautički turizam
2. Prof. dr Srđa Popović; mr Sanja Smolović - Menadžment turističkih destinacija
3. Prof. dr Stevo Nikić, Lidija Raković, prof. - Kultura Mediterana
4. Prof. dr Slobodanka Kitić; mr Jelena Samardžić - Engleski jezik V
5. Izborni jezik V

VI SEMESTAR

6. Prof. dr Stevo Nikić, Lidija Raković, prof. - Kulturna ponuda u turizmu
7. Prof. dr Maria Popović - Animacija u turizmu
8. Prof. dr Oto Iker - Wellness i spa turizam
9. Prof. dr Slobodanka Kitić; mr Jelena Samardžić - Engleski jezik VI
10. Izborni jezik VI
11. Praktična nastava

(7) Monitoring i kvalitet studijskog programa

Strategija obezbjeđenja kvaliteta i Akcioni plan za obezbjeđenje kvaliteta Pomorskog fakulteta Bar predstavljaju osnovne dokumente za obezbjeđenje kvaliteta realizacije studijskog programa.

Utvrdene procedure praćenja napredovanja studenta na osnovnom akademskom studijskom programu »Turizam« Pomorskog fakulteta Bar definisane su Pravilima studiranja na osnovnih akademskih studijama.

Procedura kontrole studijskog programa osnovnih akademskih studija biće dvojaka: interna i eksterna.

Internu kontrolu kvaliteta studijskog programa vršiće studenti osnovnih akademskih studija putem anketa na kraju svakog semestra. Takođe, internu kontrolu će vršiti i profesori, Komisija za obezbjeđenje kvaliteta na Fakultetu i Naučno - nastavno Vijeće Fakulteta.

Eksterna kontrola povjerena je nadležnim organima saglasno predviđenim pravilima i propisima Pomorskog fakulteta Bar i Univerziteta »Adriatik« Bar.

Procedure za praćenje napredovanja studenta tokom studija počinje još od samog početka kada rukovodilac osnovnih akademskih studija u formi savjetnika podstiču rad studenata na studijama. Shodno pravilima, profesori redovno izvještavaju rukovodioca osnovnih akademskih studija, Dekana i Naučno-nastavno vijeće o postignutim rezultatima studenata tokom naučno - nastavnog procesa na Fakultetu.

Studenti osnovnih akademskih studija će biti uključeni u kontrolu kvaliteta kroz ankete koje će se sprovoditi na kraju svakog semestra. Preko anketnih upitnika, studenti osnovnih akademskih studija će moći da iznesu svoje mišljenje o nastavnom planu i programu studija, o načinu organizovanja nastave, literaturi koju izučavaju, kao i o angažovanom nastavničkom kadru.

III

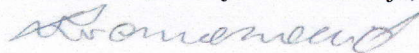
Nakon upoznavanja sa Zahtjevom za akreditaciju, uvidom u priloženu dokumentaciju i na osnovu neposredne provjere činjeničnog stanja kroz posjetu instituciji, te usvajanja primjedbi i sugestija, Komisija za akreditaciju studijskog programa: **osnovnih akademskih studija »Turizam« na Pomorskom fakultetu Bar, Univerziteta Adriatik Bar**

predlaže Agenciji za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja Crne Gore da odobri akreditovanje ovog studijskog programa.

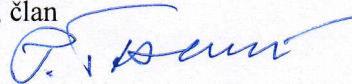
Podgorica, 17.06.2019.

Komisija za akreditaciju:

1. Prof. dr Darko Lacmanović, Predsjednik Komisije;

2. Prof. dr Rajko Gnjata, član

3. Prof. dr Veselin Drašković, član

